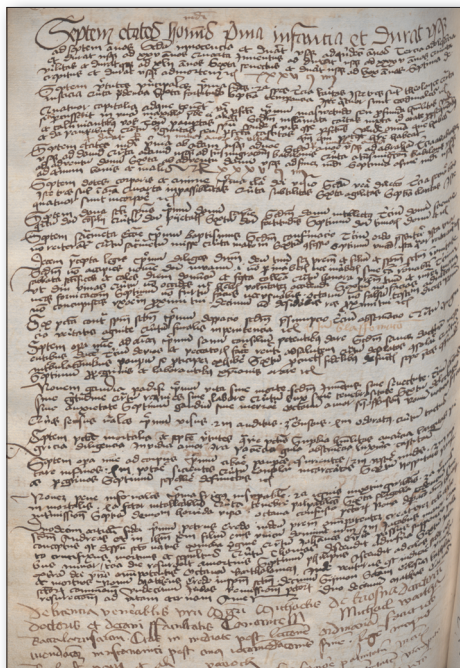

MICHAŁ Z KROSNA

(zm. przed 9 VII 1474 r.)

Był synem Wawrzyńca mieszczanina z Krosna w ówczesnym województwie ruskim. Prawdopodobnie łączyły go więzi pokrewieństwa z Piotrem z Krosna, krakowskim doktorem dekretów (zm. 1440 r.). Studia na Uniwersytecie Krakowskim rozpoczął w semestrze zimowym 1427/1428, gdyż wtedy został wpisany do *Metryki* i wniósł pełną opłatę immatrykulacyjną. Bakałarzem *artium* został na Zielone Świąta 1430 r., zaś magistrem w semestrze zimowym 1433 r., gdy dziekanem Wydziału Sztuk Wyzwolonych był mistrz Jan z Dąbrówki. Po dopełnieniu obowiązku *biennium* (dwuletnich wykładów) na tym wydziale opuścił Kraków i udał się do Lipska, gdzie w semestrze letnim 1436 r. immatrykulował się na tamtejszym uniwersytecie, wpisując się równocześnie do nacji polskiej. Niewątpliwie podjął tam studia z prawa kanonicznego, które następnie kontynuował po powrocie do Krakowa, osiągając przed sierpniem 1440 r. bakałareat dekretów. Natomiast stopień doktora dekretów uzyskał przed czerwcem 1444 r. i rozpoczął wykłady na Wydziale Prawa, stając się członkiem Kolegium Jurystów. Michał z Krosna zaliczał się do znacniejszych profesorów uniwersytetu, bowiem zbiegły z Krakowa magister Andrzej Gałka z Dobczyna, zwolennik nauki

Wiklefa, w liście skierowanym 23 czerwca 1449 r. do grona mistrzów krakowskiej uczelni umieścił go wśród dziesięciu adresatów na czwartym miejscu. Dwukrotnie pełnił funkcję dziekana Wydziału Prawa w 1457 i 1465/1467 r. Z tego tytułu uczestniczył m.in. w promocjach bakałarskich (np. Michała z Warty) i doktorskich oraz komisji, która odbierała od prokuratora doroczne sprawozdanie ze stanu finansów uniwersytetu. Brał udział w zgromadzeniach ogólnych mistrzów uczelni i był wymieniany zawsze w gronie profesorów prawa kanonicznego, co poświadczają

Nota na dolnym marginesie, wzmiankująca, że Michał z Krosna był dziekanem (BJKps 359, k. 457v)

Konkluzje za lata 1449–1454. Na jednym z takich zgromadzeń, 18 maja 1453 r., Michał z Krosna zobowiązał się do złożenia na ręce rektora w ciągu miesiąca dokumentu uposażeniowego altarii Wniebowzięcia NMP, św. św. Piotra i Pawła oraz św. św. Katarzyny i Doroty w kościele św. Marii Magdaleny przy Kolegium Prawniczym z fundacji Piotra z Krosna. Z kolei 12 września t.r. Michał wniósł na zgromadzeniu profesorów sprawę o 10 grzywien, które miał mu być winien uniwersytet.

Skromna kariera kościelna Michała z Krosna wiązała się z beneficjami uniwersyteckimi. Na mocy testamentu doktora dekretów Piotra z Krosna, profesora Uniwersytetu Krakowskiego, otrzymał on 22 sierpnia 1440 r. instytucję na altarię pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP, św. św. Piotra i Pawła oraz św. św. Katarzyny i Doroty w kościele św. Marii Magdaleny przy Kolegium Prawniczym. Cztery lata później, w 1444 r., zamienił się beneficjami z doktorem dekretów Mikołajem Spycymirem i za altarię w kościele św. Marii Magdaleny otrzymał kaplicę (z prebendą) św. Wojciecha na Rynku krakowskim. Po raz drugi Michał z Krosna objął wspomnianą altarię jesienią 1454 r. po śmierci Piotra z Rymanowa, na mocy prezenty czterech doktorów prawa kanonicznego *actu legentes in Universitate* (do nich należało prawo patronatu). Łączył to beneficjum z prebendą św. Wojciecha. Kilkakrotnie występował przed konsystorzem krakowskim w sprawach o należne mu sumy pieniędzy od różnych osób oraz reprezentował w 1453 r. Piotra z Rymanowa w związku ze sprawą domu na Kazimierzu, który stanowił część uposażenia altarii w kościele św. Marii Magdaleny z donacji Piotra z Krosna. Był członkiem i starszym elitarnego bractwa Najświętszej Maryi Panny przy kościele Mariackim w Krakowie (1469).

Zmarł przed 9 lipca 1474 r. w Krakowie. Egzekutorami jego testamentu byli altaryści z kościoła Mariackiego. Bibliotece Kolegium Większego przekazał własny rękopis (BJ rkps 472 z dziełem Jana Calderiniego: *Repertorium sive Vocabularium utriusque iuris*), z prawem używania go przez profesora Jana Sakrana z Oświęcimia. Posiadał również dwa inne kodeksy z komentarzami do IV i V księgi *Dekretalów* Grzegorza IX, które w 1442 r. dał w zastaw za 10 florenów węgierskich Świętosławowi z Jeziorska, plebanowi żnińskiemu, i potem zapewne ich nie wykupił. Jeden z tych kodeksów z *Commentarium super V libro Decretalium* Franciszka Zabarelli zachował się w Bibliotece Jagiellońskiej (rkps 354).

AR 1 nr 341; BP 6 nr 829; Bukowski Rachunki 2 s. 682–683 i przyp. 32; Catalogus BJ 2 s. 83–84, 100; 3 s. 66; CA suppl. 1441–1450 nr 503; CA suppl. 1451–1460 nr 29, 55, 132, 135; CDUC 2 nr 158; Concl. Univ. wg indeksu; *Die Matrikel der Universität Leipzig*, hrsg. v. G. Erler, Bd. 1, Leipzig 1895, s. 118; KDM 5 (Materiały) nr 101; MUK 1400–1508 1 s. 36 [P202], s. 138 [27h/209]; NKP 1402–1541 s. 207 [30/22], 209 [33/36]; ZDKK 2 nr 408, 467; A. Fastnacht, *Słownik historyczno-geograficzny ziemi sanockiej w średniowieczu*, cz. 2, Brzozów–Wzdów–Rzeszów 1998, s. 94; J. Fijałek, *Dominus Bartolus de Saxoferrato eiusque permagna in Polonis auctoritas*, Cracoviae 1914, s. 10–11; Kowalczyk Krakowskie mowy s. 113 przyp. 38; D. Quirini-Popławska, *Studia nad szkolnictwem krośnieńskim. Studenci krośnieńscy w Akademii Krakowskiej w czasach Odrodzenia* [w:] *Krosno. Studia z dziejów miasta i regionu*, t. 2, Kraków 1973, s. 323; A. Włodarek, *Architektura średniowiecznych kolegiów i burs Uniwersytetu Krakowskiego*, Kraków 2000, s. 320.